

PROBA ESPEZIFIKOA

2024ko PROBA

HISTORIA

PROBA

ERANTZUNAK

HISTORIA

HISTORIA

1. Testu-iruzkina (4 puntu)

CAMP DAVID-EKO AKORDIOAK (1978)

EKIALDE ERTAINEKO BAKERAKO ESPARRU-AKORDIOA

HITZAURREA

Ekialde Ertainean bakea bilatzeko, honako puntu hauek hartu behar dira kontuan:

- 1. Israelen eta beraren auzokoen arteko gatazka modu baketsuan konpontzeko adostutako oinarria NBERen Segurtasun Kontseiluaren 242. ebazpena da, dituen parte guztietan.*
- 2. 30 urtean lau gerra izan ondoren, nahiz eta giza ahalegin handiak egin, Ekialde Ertaina, zibilizazioaren sorlekua eta hiru erlijio garrantzitsuren jaioterria, ez da bakearen bedeinkazioez gozaten. Ekialde Ertaineko herriak bakea nahi du, giza baliabide eta baliabide natural handiak bakea bilatzera bideratu ahal izateko eta eremu hori nazioen arteko koexistentzia- eta lankidetzaz-eredu bihurtu dadin.*
- 3. Sadat presidentearen ekimen historikoa, Jerusalem bisitatzera joanda, eta Israelgo Legebiltzarrak, Gobernuak eta herriak egindako harrera; Begin lehen ministroak Ismailiara itzulitako bisita; bi liderren bake-proposamenak, eta bi herrialdeetako herriek misio horiei egindako onarpen beroa aurrekaririk gabeko aukera dira bakerako, eta aukera hori ez da galdu behar belaunaldi honi eta etorkizuneko gerraren tragediak saihestu nahi badizkiegu.*

(...)Iturria: <https://humanidades.com/acuerdos-de-camp-david-1978/#ixzz8PYY1IF40>

- Saillapena eta ezaugarriak
- Ideia nagusiak
- Testuinguru historikoa
- Ondorioak

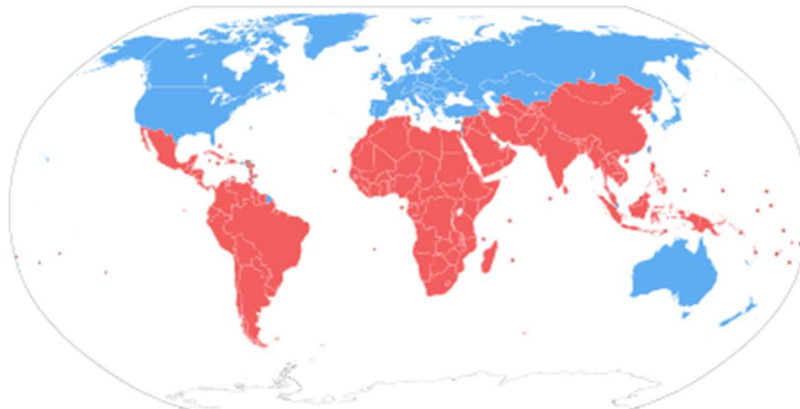
HISTORIA

HISTORIA

2. Ordenatu kronologikoki informazio hauek (2 puntu):

- Bretton Woods-eko akordioa eta urre-patroiaren amaiera:
- Bigarren Mundu Gerraren amaiera:
- Suezko kanalaren krisia:
- Truman doktrina eta Marshall plana:
- Misilen krisia Kuban:
- Txinako Herri Errepublikaren sorrera:
- Berlingo harresia erortzea:
- Koreako gerra:
- John F. Kennedyren hilketa:
- Sobietar Batasunaren desagitea:

3. Egin iruzkin labur bat irudi honi buruz (2,5 puntu):

Iturria: [wikipedia](https://en.wikipedia.org/wiki/World_war_cold_war)

4. Definitu labur-labur hitz hauek: Proposatzen diren seietatik hiru aukeratu behar dituzu. (Ariketa, guztira: 1,5 puntu/0,5 puntu definizio bakoitzeko):

- Berlingo blokeoa
- Deskolonizazioa
- Perestroika
- Neoliberalismoa
- Globalizazioa
- Udaberri arabiarra

HISTORIA OROKORRA

HISTORIA OROKORRA

2- Solidaritatea sindikatua	B- Europako Ekonomia Erkidegoa (EEE) eta Energia Atomikoaren Erkidegoa (EURATOM) sortu zituen tratatua.
3- Nazioen Elkartea	C- XX. mendean, 1945etik komunismoa erori arte (1989 eta 1991 bitartean) mendebaldeko bloke kapitalistaren (Estatu Batuak buru) eta ekialdeko bloke komunistaren artean (Sobietar Batasuna buru) izandako aurrez aurrekoa.
4- Erromako Tratatua	D- 1980an, Enpresarteko Greba Batzordea, Lech Walesak zuzendua, eta gainerako greba-batzordeak mugimendu sindikal berriaren sorgune bihurtu ziren.
5- Giza Eskubideen Deklarazio Unibertsala	E- Sobietar Batasunean Mikhail Gorbaxov boterera iritsi ondoren (1985) gauzatu zen erreforma-politika. Ezaugarri nagusiak hauek izan ziren: Mendebaldeko blokeko herrialdeetara irekitzea, sistema ekonomikoa nolabait liberalizatzea eta informazio-gardentasuna.
6- Schengen espazioa	F- Sir Winston Churchill-ek sortutako terminoa. Hala izendatu zuen Bigarren Mundu Gerraren ondoren Sobietar Batasunaren eragin militar, politiko eta ekonomikoren pean geratu ziren herrialdeak eta demokrazia kapitalistek gobernatutako mendebaldeko herrialdeak bereizten zituen muga fisikoa ez ezik ideologikoa ere.
7-Autarkia	G- Deklarazio-dokumentu bat da, Nazio Batuen Batzar Orokorrek bere 217A (III) Ebazpenean onartua 1948ko abenduaren 10ean, Parisen; 30 artikulutan jasotzen ditu oinarritzotzat jotzen diren giza eskubideak, San Frantziskoko gutunean oinarritua (1945eko ekainaren 26an).
8- Antisemitismoa	H- Ideia arrazistak praktikan jartzea eta juduen aurka aplikatzea da. Juduak jazartzera iristen da. Nazismoaren oinarri ideologikoetako bat izan zen.
9-Perestroika	I- 1985eko ekainaren 14an sortu zen, bost herrialdek (Alemania, Belgika, Frantzia, Luxenburgo eta Herbehereak) akordio bat sinatu zutenean. Bost urte geroago, barne-mugetako kontrolak praktikan nola ezabatuko ziren zehaztu zen. Eta konpentsazio-neurri batzuk ere ezarri zituen, beharrezkoak baitziren kanpo-mugetako kontrolak indartzeko, bisak modu uniformeak egiteko prozedura zehazteko, droga-trafikoaren aurka borrokatzeko eta informazioa trukatzeko sistema komun bat ezartzeko.

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
HAUTAPROBAK 25 URTETIK
GORAKOAK
2024ko MAIATZA

PRUEBAS DE ACCESO A LA
UNIVERSIDAD PARA MAYORES
DE 25 AÑOS
MAYO 2024

HISTORIA

HISTORIA

EBAZPENA

1. Testu-iruzkina (4 puntu)

CAMP DAVID-EKO AKORDIOAK (1978)

EKIALDE ERTAINEKO BAKERAKO ESPARRU-AKORDIOA

HITZAURREA

Ekialde Ertainean bakea bilatzeko, honako puntu hauek hartu behar dira kontuan:

1. Israelen eta beraren auzokoen arteko gatazka modu baketsuan konpontzeko adostutako oinarria NBERen Segurtasun Kontseiluaren 242. ebazpena da, dituen parte guztietan.

2. 30 urtean lau gerra izan ondoren, nahiz eta giza ahalegin handiak egin, Ekialde Ertaina, zibilizazioaren sorlekua eta hiru erlijio garrantzitsuren jaioterria, ez da bakearen bedeinkazioez gozaten. Ekialde Ertaineko herriak bakea nahi du, giza baliabide eta baliabide natural handiak bakea bilatzera bideratu ahal izateko eta eremu hori nazioen arteko koexistentzia- eta lankidetzaren eredu bihurtzeko.

3. Sadat presidentearen ekimen historikoa, Jerusalem bisitatzera joanda, eta Israelgo Legebiltzarrak, Gobernuak eta herriak egindako harrera; Begin lehen ministroak Ismailiara itzulitako bisita; bi liderren bake-proposamenak, eta bi herrialdeetako herriek misio horiei egindako onarpen beroa aurrekaririk gabeko aukera dira bakerako, eta aukera hori ez da galdu behar belaunaldi honi eta etorkizuneko gerraren tragediak saihestu nahi badizkiegu.

(...)Iturria: <https://humanidades.com/acuerdos-de-camp-david-1978/#ixzz8PYY1IF40>

- Sailkapena eta ezaugarriak
- Ideia nagusiak
- Testuinguru historikoa
- Ondorioak

Sailkapena eta ezaugarriak:

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
HAUTAPROBAK 25 URTETIK
GORAKOAK
2024ko MAIATZA

PRUEBAS DE ACCESO A LA
UNIVERSIDAD PARA MAYORES
DE 25 AÑOS
MAYO 2024

HISTORIA

HISTORIA

Dokumentua Camp Davideko 1978ko Akordioen hitzaurrea da; zehazki, "Ekialde Ertaineko Bakerako Esparru-akordioa". **Ekialde Ertaineko** bakea bilatzeko oinarriak eta helburuak ezartzen dituen testu diplomatiko gisa sailkatzen da. Nazioarteko ebazpenak, **Ekialde Ertaineko** egoera historikoa eta kulturala ditu ezaugarri, baita funtsezko liderren ekimen nabarmena ere; Sadat lehendakariarena eta Begin lehen ministroarena.

Idea nagusiak:

Hitzaurrearen ideia nagusiak Ekialde Ertaineko bake-premian oinarritzen dira, NBEko Segurtasun Kontseiluaren 242 Ebazpena oinarri gisa erabiliz. Eskualdeko aberastasun historiko eta kulturala azpimarratzen da, eta hamarkadako gatazka amaitzeko premia azpimarratzen da. Gainera, Sadat eta Begin liderren ekimen historikoen garrantzia eta bi herriek bake-proposamenei egindako harrera ona nabarmentzen dira.

Testuinguru historikoa:

Testuinguru historikoa Ekialde Ertainean kokatzen da, 30 urtean lau gerra izan, eta horrek irtenbide baketsua bilatzeko beharra azpimarratzen du. Zibilizazioaren sorburua eta erlijio garrantzitsuen sorrera nabarmentzen dira, kultura-funtsaren zati gisa. Sadatek Jerusalemara egindako bisita eta Beginek Ismailiara egindakoa funtsezko elementuak dira akordio horien testuinguru historikoa markatzeko.

Ondorioak:

Hitzaurreak, amaitzeko, nabarmentzen du bakerako aurrekaririk gabeko aukera dela, eta adierazten du aukera hori ez dela galdu behar, gerra-tragediak saihesteko, bai egungo belaunaldiarentzat, bai etorkizunekoentzat. Eskualdea nazioen arteko koexistentzia- eta lankidetzaren eredu bihurtzeko itxaropena da akordio horien azken helburua.

Laburbilduz, dokumentuak erakusten du eskualdeetako liderrek eta haien herriek bat egiten dutela bakea lortzeko, hamarkada askoko gatazka-eremu batean. Testuinguru historiko eta kulturala egoeraren larritasunarekin lotzen da, eta Camp Davideko Akordioek Ekialde Ertaineko bakea bilatzeko prozesuan duten garrantzia nabarmentzen du.

2. Ordenatu kronologikoki informazio hauek (2 puntu):

1945 - Bigarren Mundu Gerraren amaiera:

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
HAUTAPROBAK 25 URTETIK
GORAKOAK
2024ko MAIATZA

PRUEBAS DE ACCESO A LA
UNIVERSIDAD PARA MAYORES
DE 25 AÑOS
MAYO 2024

HISTORIA

HISTORIA

1947. - Truman doktrina eta Marshall plana:

1949. - Txinako Herri Errepublikaren sorrera:

1950-1953 - Koreako gerra:

1956 - Suezko kanalaren krisia:

1962 - Misilen krisia Kuban:

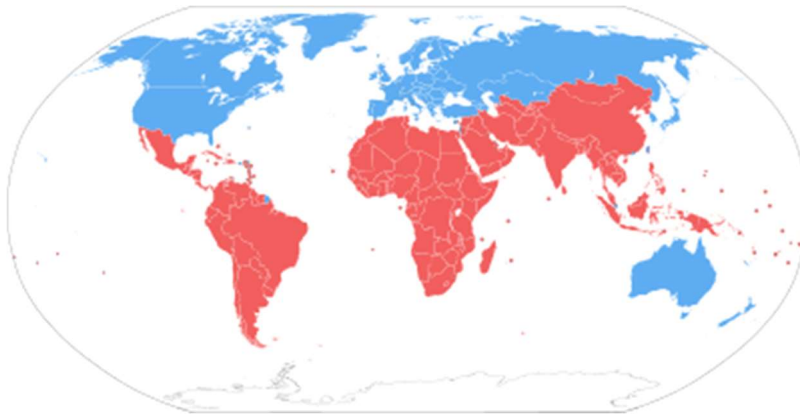
1963. – John F. Kennedyren hilketak:

1971 - Bretton Woods-eko akordioa eta urre-patroiaren amaiera:

1989 - Berlingo harresia erortzea:

1991 - Sobietar Batasunaren desagitea:

3. Egin iruzkin labur bat irudi honi (2,5 puntu):

Fuente: [wikipedia](https://es.wikipedia.org/wiki/Hemisferio_norte)

Ipar-Hego zatiketa terminoa erabiltzen da herrialde garatuen (Iparraldeko edo Ipar Globaleko herrialdeak ere deitzen zaie) eta Hegoaldeko edo Hego Globaleko gutxien garatutako herrialdeen arteko banaketa sozial, ekonomiko eta politikoa adierazteko. "Ipar" hori osatzen duten herrialde asko Ipar hemisferioan dauden arren, zatiketa ez dagokio erabat zehatza banaketa geografikoari. Iparraldean, Nazio Batuen Segurtasun Kontseiluko bost kide iraunkorretatik lau eta G8ko kide guztiak daude. "Iparraldea" bat dator Mendebalde deituriko ia geografia osoarekin eta Lehen Mundua izenekoarekin,

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
HAUTAPROBAK 25 URTETIK
GORAKOAK
2024ko MAIATZA

PRUEBAS DE ACCESO A LA
UNIVERSIDAD PARA MAYORES
DE 25 AÑOS
MAYO 2024

HISTORIA

HISTORIA

Bigarren Munduko batzuekin. Hegoaldea, berriz, Hirugarren Munduarekin bat dator, zehatz-mehatz ez bada ere.

Terminoak ez da zehatza; izan ere, Hegoaldeko nazioek nolabaiteko garapen ekonomikoa lortzen dutenean, "Ipar" bihurtzen dira, kokapen geografikoa edozein dela ere. Zatiketa, batez ere, herrialdeetako faktore ekonomikoetatik abiatuta egiten da, baina herrialde bakoitzeko biztanleriaren garapen-mailaren eta bizi-kalitatearen azterketa konplexuagoekin konbinatuta, hala nola Giza Garapenaren Indizeak (GGI) adierazten dituenekin, zeinak bizitza-luzera, analfabetismoa eta antzeko faktoreak barne hartzen baititu.

Ipar-Hego zatiketaren kausak konplexuak dira, eta eztabaidagai dira. Analista batzuek, batez ere Europako kolonialismoan sortutako menderatze- eta desberdinkeria-arrazoi politikoei egozten diete, eta beste batzuek, berriz, herrialde bakoitzeko barne-akatsi.

4. **Definitu labur-labur hitz hauek: Proposatzen diren seietatik hiru aukeratu behar dituzu. (Ariketa, guztira: 1,5 puntu/0,5 puntu definizio bakoitzeko):**

Berlingo blokeoa: Gerra Hotzaren garaian ezarritako neurria da, bereziki 1948-1949 aldian, mendebaldeko potentzia aliatuek aireko eta lurreko blokeoa egin zutenean Sobietar Batasuna Berlingo mendebaldeko okupazio-eremuetara sar ez zedin.

Deskolonizazioa: koloniek beren potentzia kolonizatzaileen independentzia lortu zuten prozesu historikoaren amaiera. Fenomeno hori nabarmena izan zen Bigarren Mundu Gerraren ondoren, bereziki Asian eta Afrikan.

Perestroika: Mikhail Gorbatxov-ek 1980ko hamarkadan ezarritako erreforma ekonomiko eta politikorako politika, ekonomia sozialista modernizatu eta deszentralizatu nahi zuena.

Neoliberalismoa: Horrela deitzen zaio politika ekonomikoak liberalizatzearen, Estatuak ekonomian duen esku-hartzea murriztearen eta enpresa librea eta merkatuko lehia sustatzearen aldeko ideologia ekonomikoari.

Globalizazioa: Munduko eskualdeen arteko interkonexio- eta interdependentzia-prozesu gero eta handiagoa ekonomia, kultura eta

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
HAUTAPROBAK 25 URTETIK
GORAKOAK

2024ko MAIATZA

PRUEBAS DE ACCESO A LA
UNIVERSIDAD PARA MAYORES
DE 25 AÑOS

MAYO 2024

HISTORIA

HISTORIA

politikari dagokionez, teknologian eta komunikazioan egindako aurrerapenek erraztua.

Arabiar Udaberria: 2010-2011 urteetan hainbat herrialde arabiarretan sortu ziren protesta eta herri-mugimenduak, aldaketa politiko, sozial eta ekonomikoen bila. Gertaera horiek eragin nabarmena izan zuten Ekialde Ertaineko eta Ipar Afrikako eskualdean.

ARIKETEN ETA EZAGUTZA-ADIERAZLEEN ARTEKO ERLAZIOA

ARIKETA	EZAGUTZA- ADIERAZLEA
1 Testu-analisisa	3.3; G.3; G1; G2
2 Ordena kronologikoa	1.2;2.1; 3.1; 4.1; 5.1
3 Irudi-analisisa	6.5;G3;61; G2
4 Definizioak	G2; 1.2; 2.1; 3.1; 4.1; 5.1